

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

PM

Kommunalekonomisk bedömning
Huddinge ÖP 2030

2012-05-16

Konsulter inom samhällsutveckling

WSP Analys & Strategi är en konsultverksamhet inom samhällsutveckling. Vi arbetar på uppdrag av myndigheter, företag och organisationer för att bidra till ett samhälle anpassat för samtiden såväl som framtiden. Vi förstår de utmaningar som våra uppdragsgivare ställs inför, och bistår med kunskap som hjälper dem hantera det komplexa förhållandet mellan människor, natur och byggd miljö.

Titel: Kommunalekonomisk bedömning - Huddinge ÖP 2030

Redaktör: Sirje Pädam

WSP Sverige AB

Besöksadress: Arenavägen 7

121 88 Stockholm-Globen

Tel: 08-688 60 00, Fax: 08-688 69 99

Email: info@wspgroup.se

Org nr: 556057-4880

Styrelsens säte: Stockholm

www.wspgroup.se

Foto:

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
1 INLEDNING	3
2 BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN TILL 2030.....	7
3 KOSTNADER	10
3.1 Politisk verksamhet.....	10
3.2 Pedagogisk verksamhet	10
3.3 Omsorg	14
3.4 Kultur och fritid	15
3.5 Infrastruktur	16
3.6 Övrigt.....	16
4 INTÄKTER.....	17
5 SAMMANSTÄLLNING	19

Sammanfattning

Under våren 2012 pågår ett arbete med att ta fram en samrådsversion för den nya översiktsplanen för Huddinge kommun. Den nya planen – Översiktsplan 2030 – utgår från en planberedskap om 600 nya bostäder per år. Som ett underlag för den nya planen har Huddinge kommun gett WSP i uppdrag att ta fram en kommunalekonomisk bedömning.

Den kommunalekonomiska bedömningen utgår från Huddinges ålderfördelade befolkningsprognos till 2030 givet att 600 nya bostäder färdigställs per år. I den kommunalekonomiska bedömningen har på en kommunövergripande nivå översiktsplanens utbyggnad till år 2030 jämförts mot nuläget (2010). De effekter på kommunens kostnader och intäkter som beräknas baseras på den förväntade demografiska utvecklingen och på en översiktlig bedömning av om befintlig kapacitet räcker till eller om det finns behov av investeringar i ny kapacitet.

Bedömningarna redovisas i fasta priser och baseras huvudsakligen på Huddinges bokslutsuppgifter för 2010. Metodmässigt beräknas effekterna som om den framtida befolkningen hade bott i Huddinge år 2010. Att göra bedömningar om kommunens ekonomiska utfall i ett så långt tidsperspektiv som till 2030 innebär med nödvändighet att stor osäkerhet gäller resultaten.

Bedömningen visar att kostnadsökningen av översiktsplanen beräkningsmässigt uppgår till cirka 1 850 miljoner kronor. Även inkomsterna beräknas öka. Under förutsättning att kommunalskatter, förvärvsinkomster och det kommunala utjämningsystemet ligger kvar på samma nivå som under 2010 bedöms kommunens ekonomi fortsatt vara i balans. Utifrån de antaganden som gjorts, antyder kalkylerna således att Huddinges ekonomi inte skulle belastas negativt av en betydligt större befolkning än idag. De redovisade siffrorna är dock behäftade med stora osäkerheter. Det gäller både kostnaderna och de framtida intäkterna. Marginalen mellan de beräknade intäkterna och kostnaderna är liten, vilket innebär att om kostnaderna ökar mer än beräknat, eller om intäkterna blir lägre än prognostiserat kan resultatet bli negativt.

1 Inledning

Huddinge kommun har nära 100 000 invånare, vilket gör kommunen till den näst största i Stockholms län. Huddinge har en ung befolkning med en hög andel barnfamiljer. I likhet med Stockholms län, har Huddinge under en längre tid haft en ökande befolkning och tillväxten väntas fortsätta. Denna starka befolkningsutveckling medför i sin tur ett ökat behov av bostäder, utbildnings- och arbetsplatser samt en fungerande samhällsstruktur, vilket ställer krav på den kommunala planeringen.

Huddinge kommuns nu gällande översiktsplan är antagen av kommunfullmäktige år 2001. Den har aktualitetsförklarats 2006. Ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan påbörjades under 2010 och den 2 maj 2011 antog kommunfullmäktige i Huddinge kommun ett inriktningsbeslut för kommunens nya översiktsplan – Översiktsplan 2030. Under våren 2012 pågår ett intensivt arbete med samrådsversionen. Huddinge kommun har gett WSP i uppdrag att som ett underlag i översiktsplanarbetet ta fram en kommunalekonomisk bedömning.

Syftet med denna PM är att på kommunövergripande nivå göra en kommunalekonomisk bedömning av Översiktsplan 2030. I den kommunalekonomiska bedömningen har Översiktsplanens utbyggnadsalternativ för år 2030 jämförts mot nuläget (2010). Befolkningsprognosen som har tagits fram i översiktsplanarbetet utgör underlag för bedömningen. De effekter på kommunens kostnader och intäkter som beräknas baseras huvudsakligen på den förväntade demografiska utvecklingen.

Bedömningarna redovisas i fasta priser utifrån gällande prisnivå. Kostnaderna baseras på de nivåer som redovisas i Huddinges bokslutsuppgifter för 2010. Att göra bedömningar om kommunens ekonomiska utfall i så långt tidsperspektiv som här innebär med nödvändighet stor osäkerhet vad gäller resultaten. Metodmässigt beräknas effekterna som om den framtida befolkningen bodde i Huddinge år 2010. Även om resultaten kan ge intryck av exakthet så måste man komma ihåg att resultaten är behäftade med betydande osäkerheter.

Metod

Bedömningen av de kommunalekonomiska effekterna har genomförts i fem steg:

Steg 1 – Identifiera vilka befolkningsförändringar som väntas ske

Steg 2 – Identifiera hur befolkningsförändringen påverkar efterfrågan på kommunal service

Steg 3 – Identifiera hur kostnadsstrukturen ser ut för kommunal service som påverkas av ändrad efterfrågan

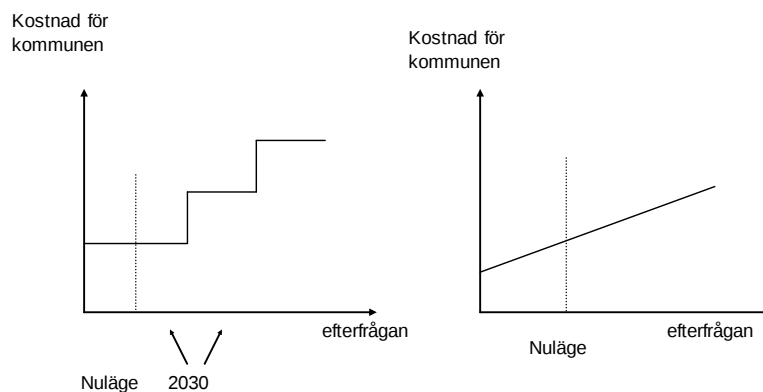
Steg 4 – Kvantifiera effekten

Steg 5 – Beräkna konsekvenserna för den kommunala ekonomin för effekter som kvantifierats

Underlaget för Steg 1 har varit befolkningsprognos för 2030 som tagits fram av Huddinge kommun för arbetet med översiktsplanen och den utgår från en planberedskap om 600 nya bostäder per år. Befolkningsprognosen för 2030 är uppdelad efter ålder och den jämförs mot ett nuläge (2010).

I steg 2 har vi gjort en bedömning av hur befolkningsförändringen påverkar efterfrågan på kommunal service. För viss typ av kommunal service, till exempel grundskola är effekten mellan en ökning av barn i skolåldern direkt relaterad till en ökad efterfrågan på antalet platser i skola. I andra fall är effekten betydligt mer svårbedömd. Ett exempel på en mer svårbedömd effekt är med hur mycket en större befolkning påverkar antalet besök på fritidsanläggningar och behov av att utvidga verksamheten. I ett flertal fall bygger skattningarna på expertbedömningar. Huddinge kommun har bistått i arbetet med att bedöma effekterna. Underlag har även inhämtats från databasen kolada (www.kolada.se).¹

I en del fall leder en större efterfrågan till behov av nyinvesteringar, i andra fall kan den befintliga kapaciteten betjäna fler medborgare, men leder till ökade kostnader för drift och underhåll. I Steg 3 har därför en bedömning gjorts av kostnadsstrukturen för tillkommande efterfrågan. I princip kan kostnadsstrukturen se ut på två sätt, se figur.

Figur 1 Kostnadsstruktur för kommunal service

Om kostnadsstrukturen kan liknas vid trappsteg gäller det att avgöra om kapaciteten behöver utökas, dvs. att avgöra om det finns behov av nyinvesteringar eller om den tillkommande efterfrågan kan tillgodoses inom ramen för redan befintlig

¹ Kolada står för Kommun och Landstingsdatabasen och innehåller uppgifter och nyckeltal om kommunernas och landstingens verksamhet. Databasen administreras av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

kapacitet. Exempel på denna typ av kommunal service är kommunstyrelse och vissa idrottsanläggningar. I det andra fallet är kostnaden beroende av antalet brukare och kommunens utgifter påverkas lika mycket för varje nytillkommande brukare.

Bedömningarna omfattar de kostnadsposter/områden som återfinns i kommunens budget.

- Politisk verksamhet
- Pedagogisk verksamhet
- Omsorg
- Kultur- och fritidsverksamhet
- Infrastruktur och skydd

Politisk verksamhet

I kostnaderna för den politiska verksamheten ingår arbetet i kommunstyrelse och kommunens nämnder samt kostnader för allmänna val och överförmyndarverksamheten. Kostnaderna för den politiska verksamheten är endast till viss del beroende av befolkningens storlek. De delar som påverkas av en ökande befolkning är kostnaden för allmänna val och överförmyndarverksamhet. I databasen Kolada saknas dock uppdelning av kostnaderna för politisk verksamhet, vilket gör det svårt att urskilja vilka kostnader som kan antas växa och vilka kostnader som är att betrakta som fasta kostnader i förhållande till befolkningen. Av denna anledning anges ett spann där det lågt räknat antas att 10 procent av kostnaderna ökar med befolkningen och ett alternativ med antagande om att 50 procent av kostnaderna beror på befolkningen. Det har inte varit aktuellt att anta att hela kostnaden växer med befolkningen. De redovisade alternativen är godtyckligt valda och syftet är att ge en uppfattning om i vilken mån denna kostnadspost påverkar utfallet.

Pedagogisk verksamhet

Pedagogisk verksamhet består av följande delar:

- Förskola
- Grundskola
- Gymnasium

Beräkningarna baseras på den åldersuppdelade befolkningsprognosen. För att göra en bedömning av efterfrågan används uppgifter från databasen Kolada om hur stor andel av barnen i en viss åldersgrupp som nyttjar servicen. Nulägesnivån för kostnad per barn respektive per elev härrör från Huddinges årsredovisning, Kolada och SKL:s publikation "Vad kostar verksamheten i din kommun?". Uppgifterna baseras på Huddinges kostnader. I de fall källorna anger olika uppgifter används Huddinges årsredovisning. I samband med att antalet barn per åldersgrupp ökar uppkommer även ett behov av kapacitetsutbyggnad. Enligt Huddinge kommun ingår

emellertid lokalkostnaden per barn i de kostnader som redovisas i databasen respektive årsredovisningen genom att kommunens lokalhyra har inkluderats. Kostnaden för investeringen tas av kommunkoncernen och sedan hyr Huga Fastigheter AB ut lokaler till kommunen. För privata alternativ ingår lokalhyran i skolpengen.

Omsorg

Omsorgskostnader består av individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade. Kostnaderna för äldreomsorg är åldersberoende och ligger betydligt högre för dem som är 80 år eller äldre jämfört med gruppen yngre pensionärer. SKL grupperar dock inte kostnaderna för äldreomsorg efter ålder, utan de redovisas som kostnad per antal invånare från 65 år och uppåt. Det är den siffran som ligger till grund för beräkningen av kostnaderna för äldreomsorg. När det gäller kostnaderna för funktionshindrade är det bara möjligt att göra en bedömning som baseras på andelen i förhållande till det totala antalet invånare.

Kultur och fritid

Bedömningen av Huddinges kostnadsökningar för kultur- och fritid utgår från dagens kostnader, som räknas upp med hänsyn till befolkningsökningen. Kostnaderna delas inte upp på olika åldersgrupper, varför den totala bedömningen inte heller tar hänsyn till befolkningsökningen i olika åldrar. Det kan diskuteras i vilken mån utgifterna beror av befolkningsökningen. Bibliotek och simhallar kan räcka till för en större befolkning, medan andra verksamheter behöver öka sina utgifter i takt med befolkningen alternativt utöka kapaciteten.

Infrastruktur och teknisk försörjning

Infrastruktur, skydd och teknisk försörjning behöver byggas ut när befolkningen växer. Utbyggnad av gator och vägar finansieras delvis av skattemedel och delvis genom uttag av gatukostnader och genom avtal med exploatörer. Huddinge kommun har tagit fram ett underlag för kostnader som kan knytas till framtida utbyggnader.

Intäkter

En befolkningsökning medför även ökade intäkter för kommunen, framför allt i form av ökade skatteintäkter. Kommunens intäkter påverkas även av skatteutjämningsystemet. I april 2011 presenterade en statlig utredning ett förslag till förändringar av utjämningsystemet. Under våren 2012 är det fortfarande oklart om vilka ändringar som kommer att ingå och när det nya systemet är på plats. I beräkningarna antas därför det nu gällande utjämningsystemet.

2 Befolkningsutvecklingen till 2030

Tabellen visar befolkningen i Huddinge kommun år 2010 och befolkningsprognosen till 2030 efter åldersgrupper. Befolkningsprognosen är beräknad med antagande om att översiktsplanens utbyggnader realiseras. Det utgör ett maxalternativ.

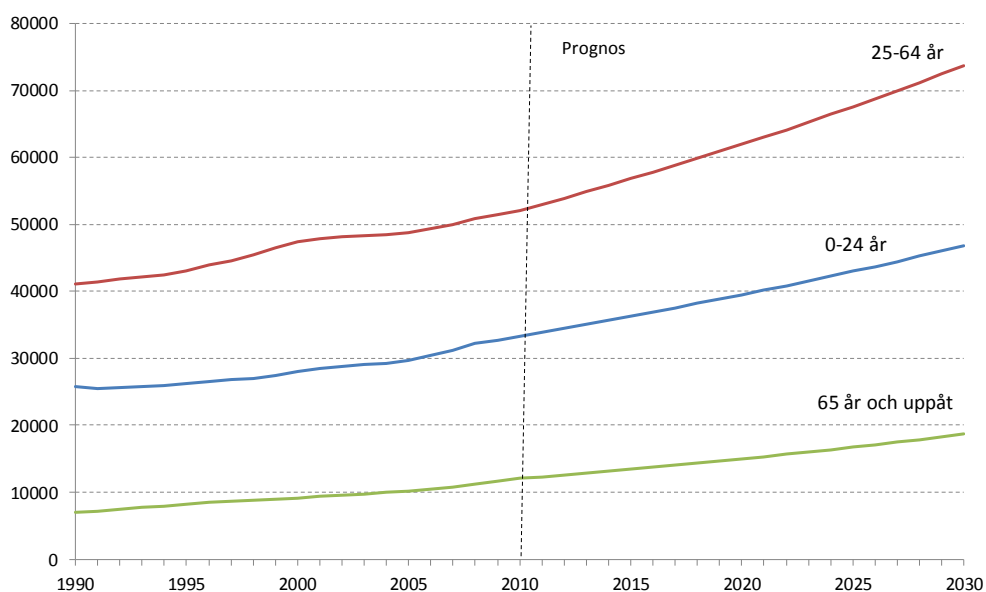
Tabell 1 Befolkning efter ålder 2010 och prognos till 2030

Ålder	2010	2030	Ökning 2010-2030	Ökning 2010- 2030 i procent
0 år	1 413	1 840	427	30%
1-5 år	7 179	10 020	2 841	40%
6 år	1 425	2 030	605	42%
7-9 år	3 976	5 970	1 994	50%
10-12 år	3 606	5 640	2 034	56%
13-15 år	3 704	5 330	1 626	44%
16-18 år	4 134	5 260	1 126	27%
19-24 år	7 902	10 690	2 788	35%
25-64 år	52 067	73 710	21 643	42%
65-79 år	9 297	13 380	4 083	44%
80-w år	2 750	5 280	2 530	92%
Summa	97 453	139 150	41 697	43%

Mellan 2010 och 2030 beräknas Huddinges befolkning öka från nära 100 000 och som mest till cirka 140 000. Den genomsnittliga årliga tillväxttakten ligger på 1,8 procent. Totalt prognostiseras antalet invånare öka med upp till 42 000 personer till 2030. Detta motsvarar en tillväxt med 43 procent under hela tidsperioden.

Procentuellt sett ökar den äldsta åldersgruppen mest. Antalet invånare som är 80 år eller äldre år 2030 beräknas öka med cirka 2 500 personer. Utvecklingen beror på en längre medellivslängd och att 40-talisterna fyller 80 under 2020-talet. I förhållande till den totala tillväxten på nära 42 000 personer är emellertid inte ökningen med 2 500 särskilt omfattande.

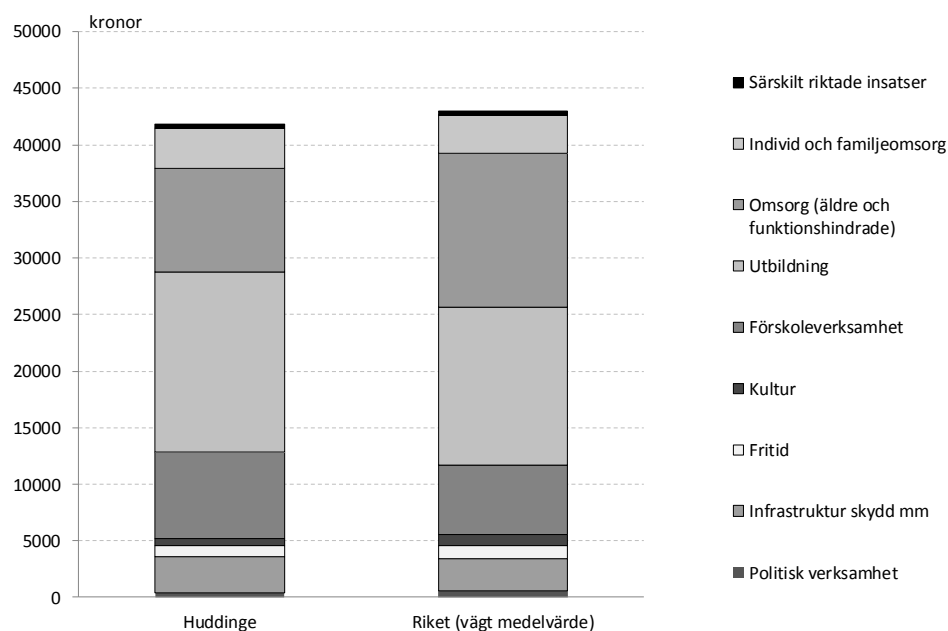
Genom att se tillbaka 20 år i tiden framkommer att den prognostiserade befolkningsökningen till 2030 ligger nära den historiska utvecklingen. Tillväxten utgör således ingen ny inriktning för Huddinges del utan är en fortsättning på den tidigare trenden.

Figur 2 Befolkning 1990-2030 (prognos 2011-2030) Källa: SCB och Huddinge kommun

Under prognosperioden är tillväxten något snabbare än den historiska som mellan 1990 och 2010 i genomsnitt varit 1,4 procent per år. Tillväxten under den senaste tioårsperioden har varit snabbare än snittet under hela 20-årsperioden. Kvoten mellan befolkningen i arbetsför ålder (25-64 år) och övriga åldersgrupper var 1,25 i Huddinge år 1990. Till 2010 hade kvoten sjunkit till 1,15. År 2030 bedöms den vara 1,13. Att kvoten sjunker är ett uttryck för en åldrande befolkning. Motsvarande kvot för riket som helhet var 1,07 år 2010 och enligt SCB:s befolkningsprognos sjunker den till 0,95 år 2030. Översiktsplaneförutsättningarna innebär således att Huddinge relativt sett bibehåller en ung befolkning och en hög försörjningsförmåga.

Figuren nedan visar en jämförelse av Huddinges nettokostnader per invånare för olika verksamhetsområden med ett vägt genomsnitt för alla Sveriges kommuner. Nettokostnader betyder att eventuella intäkter (exempelvis avgifter för förskola) dragits ifrån kostnaderna.

Figur 3 Verksamhetens nettokostnader, kronor per capita 2010 Källa: SKL

Huddinges nettokostnader uppgick till 41 800 kronor per invånare och det vägda riksgenomsnittet var 43 019 kronor. Den unga befolkningsstrukturen avspeglas i Huddinges högre kostnad per invånare för förskoleverksamhet och utbildning, medan omsorgskostnaderna ligger lägre. Även infrastruktur och skydd ligger något högre än riksgenomsnittet, vilket kan bero både på kommunens läge i förhållande till Stockholm och på Huddinges expansion.

3 Kostnader

3.1 Politisk verksamhet

Politisk verksamhet handlar om kostnader för kommunens styre. En stor del av kostnaderna är oberoende av befolkningens storlek. För kostnadsposten politisk verksamhet anges därför två alternativ för 2030.

Tabell 2 Kostnad för politisk verksamhet 2010 och spann för prognos år 2030

Kostnad per invånare	Kostnad 2010	Låg (10%) Kostnad 2030	Hög (50%) Kostnad 2030
409 kr	40 Mkr	42 Mkr	48 Mkr

Ett lågalternativ som baseras på antagandet om att 10 procent av kostnaderna växer med befolkningen och ett högalternativ där antagandet är att hälften av kostnaderna växer med befolkningen. I sammanställningen används högalternativet som det mest troliga.

3.2 Pedagogisk verksamhet

Nedan redovisas beräkningar av kostnader för förskola, grundskola och gymnasium. I möjligaste mån har kostnaderna relaterats till antalet barn och ungdomar per åldersgrupp.

Enligt Huddinges årsredovisning för 2010 var totalt 6 438 barn inskrivna i förskolor och familjedaghem under 2010. Servicegraden (andel inskrivna barn av totalt antal barn i befolkningen) för 1-5 åringar var vid årsskiftet 87,9 procent. Kostnaden per barn och år uppgick till 91 985 kronor.

Tabell 3 Nettokostnad för förskola och familjedaghem 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

Ålder	Nettokostnad per barn	Andel inskrivna	Kostnad 2010	Kostnad 2030
1-5 år	91 985 kr	88%	595 (580) mkr	827 (810) mkr

Bokslutsuppgifterna anger en kostnad på 595 mkr. I Kolada finns en uppgift om att andelen inskrivna barn i Huddinge kommun var 85 procent av det totala antalet barn i åldersgruppen. Skillnaden mellan bokslut och Kolada kan bero på vid vilken

tid på året antalet barn i förskolan ställs mot samtliga barn i åldersgruppen. Inom parentes anges kostnaden enligt förutsättningarna i Kolada.

Tabell 4 Nettokostnad för grundskola, obligatorisk särskola och fritidshem 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

	Ålder	Befolkning		Kostnad	Andel	Kostnad	Kostnad
		2010	2030	per elev	inskrivna	2010	2030
Grundskola	6-15	12711	18970	77 142 kr	98%*	964 mkr	1 438 mkr
Fritidshem	6-9	5401	8000	20 901 kr	89,7%	101 mkr	150 mkr
Särskola	6-15	12711	18970	358 133 kr	1,12%	51 mkr	76 mkr
Summa						1 116 mkr	1 664 mkr

*not anger antal elever som andel av samtliga som är 6-15 år i årsskiftet

Det totala antalet Huddingeelever i grundskolan uppgick till 12 491 barn under 2010. Här ingår både elever i kommunens skolor och andra skolor. Kostnaden per elev och år uppgår till 77 142 kronor. Grundskolekostnaden uppgick därmed till 964 miljoner kronor under 2010. När hänsyn tas till befolkningstillväxten blir kostnaden 1,4 miljarder år 2030. Utöver grundskolan uppkommer kostnader för fritidshem och obligatorisk särskola. I Huddinges årsredovisning anges att kostnaden för fritidshem (inklusive särskolefritids) uppgick till 20 901 kronor per barn i åldern 6-9 år.

Antalet särskoleelever är relativt litet. De var 143 år 2010. Under antagande om att andelen särskoleelever i förhållande till befolkningen 6-15 år ligger kvar på samma nivå 2030, blir kostnaden 76 miljoner år 2030.

Tabell 5 Nettokostnad för gymnasie- och gymnasiesärskola 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

	Nettokostnad per elev	Elever	Bef. (16-18) 2010	Bef. (16-18) 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Gymnasium	84 728 kr	4 230	4 134	5 260	358 mkr	456 mkr
Gymnasie-särskola	325 500 kr	91	4 134	5 260	30 mkr	38 mkr
Summa					388 mkr	494 mkr

Antalet gymnasieelever uppgick till 4 230 ungdomar under 2010. Av alla elever går 49 procent i Huddinges skolor medan 51 procent går hos annan anordnare. Anledningen till att elevantalet är större än befolkningen i åldersgruppen 16-18 är att en del elever är äldre än 18 år och att det kan ta längre tid än tre år att gå ut gymnasiet. Kostnaden per elev uppgår till 84 728 kronor. Under antagande om att elevantalet i förhållande till befolkningen i åldern 16-18 år är detsamma 2030 som 2010 beräk-

nas kostnaderna öka till 456 miljoner kronor. I gymnasiesärskolan gick det 91 elever år 2010. Under antagande om att andelen särskoleelever inom gymnasieskolan även fortsättningsvis är 2,2 procent av befolkningen 16-18 år är det beräknade antalet elever i gymnasiesärskolan 116 år 2030.

Förutom ungdomsgymnasiet bedriver kommunen vuxenutbildning och SFI (Svenska för invandrare). Eftersom vuxenutbildning inte kan hänföras till någon särskild åldersgrupp räknas kostnaderna upp i förhållande till total befolkning.

Tabell 6 Kostnad vuxenutbildning och SFI 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

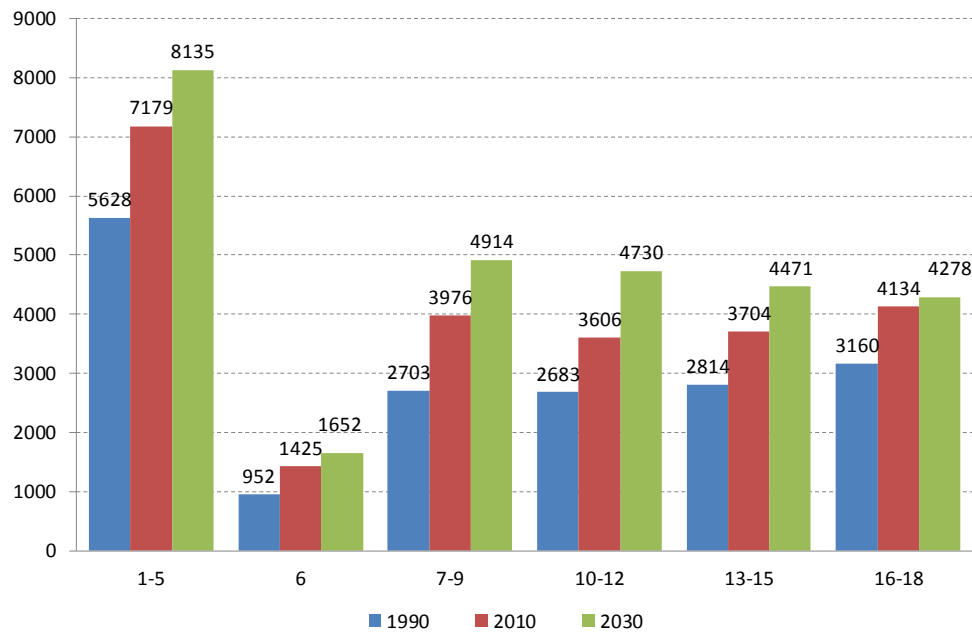
	Netto Kr inv.	Befolkning 2010	Befolkning 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Vuxenutbildning och SFI	525	97453	139150	51 mkr	73 mkr

Antalet Huddingeelever i Särvox var 31 stycken under 2010. Under antagande om att antalet särvoxelever är oförändrat i förhållande till befolkningen ger det ett beräknat antal på 44 elever år 2030. Kostnaden blir nära 3 miljoner kronor.

Tabell 7 Kostnad för särvox 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010

	Netto kr elev	Antal elever	Befolkning 2010	Befolkning 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Särvox	63800	31	97453	139150	2 mkr	3 mkr

Figur 4 nedan visar antalet barn i olika åldersgrupper 1990, 2010 och 2030.

Figur 4 Antal barn per åldersgrupp 1990, 2010 och 2030

Mellan 1990 och 2010 ökade antalet barn i förskole- och skolålder. Ökningen bedöms fortsätta mellan 2010 och 2030. Det finns idag inte någon överskottskapacitet i befintliga skolor i Huddinge utan det kommer att behövas fortsatt beredskap för utbyggnad. Eftersom översiktsplanen till stor del förutsätter förtätning kommer befintliga skolor att till viss del kunna utnyttjas. Flera skolor behöver anpassas till större elevunderlag och på andra ställen behövs investering i nya skolor. Det bör finnas goda möjligheter till att samutnyttja lokaler i skolorna med kultur- och föreningsliv, speciellt om skolorna byggs med idrottshallar och mötesplatser för ungdomar.

Beräkningarna ovan tar inte uttryckligen hänsyn till investeringar i nya förskolor och skolor. Det betyder dock inte att utbyggnadskostnaderna har förbisetts. Genom att det i kostnadsuppgifterna per elev ingår lokalhyra belastas beräkningen med investeringskostnad fördelad per elev.

3.3 Omsorg

Under rubriken omsorg redovisas kostnaderna för individ- och familjeomsorg, särskilt riktade insatser och utgifter för äldreomsorg samt funktionshinder.

Tabell 8 Nettokostnad individ- och familjeomsorg 2010 och 2030 Källa: Kolada 2010 och egna beräkningar

Kr/invånare	Befolkning 2010	Befolkning 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
3586	97453	139150	349 mkr	499 mkr

I kostnaderna för individ- och familjeomsorg ingår kostnader för ekonomiskt bistånd, barn- och ungdomsvård, missbruksvård, socialpsykiatri och familjerätt. Utgifterna kan inte på något enkelt sätt relateras till någon åldersgrupp, utan beror snarare på sociala förhållanden. Kostnaderna för till exempel ekonomiskt bistånd kan dessutom variera över åren på grund av situationen på arbetsmarknaden, vilket gör det svårt att skriva fram kommunens utgifter på grundval av befolkningsprognosen. I Kolada redovisas nettokostnaderna som kronor per invånare. För enkelhets skull utgår beräkningen ifrån att kostnaden år 2030 kan härledas genom storleken på befolkningen.

Nästa kostnadspost är särskilt riktade insatser som omfattar kostnader för flyktingmottagande och sysselsättningsfrämjande åtgärder. Även denna post är svår att relatera till någon åldersgrupp. Antagandet är att kostnaderna utvecklas i förhållande till den totala befolkningen.

Tabell 9 Nettokostnad särskilt riktade insatser 2010 och 2030 Källa: Kolada 2010 och egna beräkningar

Nettokostnad Kr/invånare	Befolkning 2010	Befolkning 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
312	97453	139150	30 mkr	43 mkr

Befolkningen som är 65 år eller äldre ökar snabbare än befolkningen totalt och här är ökningen för dem som är 80 år eller äldre särskilt tydlig. Kostnaderna för äldreomsorg finns dock endast redovisade som ett genomsnitt för samtliga som är 65 år eller äldre. Beräkningarna särskiljer av denna anledning inte på kostnaderna mellan åldersgrupperna inom pensionärskollektivet. Nettokostnaden per invånare som är 65 år eller äldre antas vara densamma 2030 som 2010. Nyckeltalen baseras på uppgifter från SKL:s databas Kolada.

Tabell 10 Kostnad för äldreomsorg 2010 och 2030 Källa: Kolada 2010 och egna beräkningar

	Kostnad per invånare 65+	Befolkning 65+ 2010	Befolkning 65+ 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Netto- kostnad	41846 kr	12047	18660	504 mkr	781 mkr

Enligt årsredovisningen för Huddinge kommun var nettokostnaden för funktionshindrade 3 244 kronor per invånare år 2010. Kostnaden för funktionshindrade går inte att relatera till någon åldersgrupp. Utgifterna för kommunen beror dessutom på lagstiftningsmässiga åtaganden. Hur dessa kommer att ändras framöver går inte att förutsäga. Kostnadsuppskattningen för funktionshindrade bygger därför på ett enkelt antagande om att utgifterna växer proportionellt mot antalet invånare.

Tabell 11 Kostnad för funktionshindrade 2010 och 2030 Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

Nettokostnad Kr/invånare	Befolkning 2010	Befolkning 2030	Kostnad 2010	Kostnad 2030
3244	97453	139150	316 mkr	451 mkr

3.4 Kultur och fritid

Utgifterna för kultur och fritid beror till viss del på ökat antal brukare och till viss del på att det behövs en större kapacitet. Det är dock inte självklart vilka kostnader och i vilken mån respektive utgiftspost förhåller sig till befolkningen eller till olika åldersgrupper. Beräkningen baseras på att kostnaderna växer proportionellt med befolkningen.

Tabell 12 Kostnad för kultur och fritid 2010 och spann för prognos år 2030. Källa: Kolada och egna beräkningar.

	Nettokostnad kr/ invånare	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Fritidsverksamhet	1 038	101 Mkr	144 Mkr
Kultur	595	58 Mkr	83 Mkr
Summa		159 Mkr	227 Mkr

3.5 Infrastruktur

Tröskeleffekter kan uppstå i tillhandahållande av infrastruktur. Det gäller både vägar och gator samt vatten och avlopp. Översiktsplaneförslaget har inte den detaljeringsgraden att det pekar ut vilka investeringar i infrastruktur som behöver göras. Utbyggnad av gator och vägar finansieras delvis av skattemedel och delvis genom uttag av gatukostnader och genom avtal med exploatörer. Kostnaden för investeringar av gator och vägar har de senaste åren ökat och det är rimligt att anta att kostnaden per invånare 2030 minst motsvarar kostnaden per invånare för 2010. Sammantaget kommer troligtvis investeringarna att ligga på en högre nivå när större utvecklingsområden som till exempel Huddinge centrum, Storängen, Flemingsberg och Kungens kurva genomförs. Det är dock svårt att bedöma vad som är klart till 2030. I Huddinge kommun är det Stockholm Vatten som svarar för utbyggnaden av vatten och avlopp. Ledningsdragning finansieras via anslutningsavgifter och driftkostnaden betalas av brukarna. Kostnad för att öka kapacitet i VA-systemet antas därför inte belasta kommunens budget.

I beräkningen av kostnaden för infrastruktur ingår två delar: nettokostnaden uppräknat med antalet invånare och ett tillägg för ökade kostnader i bland annat större utvecklingsområden. Den senare kostnadsposten baseras på en bedömning som gjorts av Huddinge kommun. Kostnaden är uttryckt som en kapitalkostnad med 33 års avskrivningstid.

Tabell 13 Kostnad infrastruktur och skydd alla poster 2010 och prognos alla poster plus kommunens andel av infrastrukturinvesteringar år 2030

	Netto kr/ invånare	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Infrastruktur skydd mm	3175	309 mkr	442 mkr
Tillkommande stora investeringar		-	70 mkr
Summa		309 mkr	512-mkr

3.6 Övrigt

Övrigt avser i huvudsak overheadkostnader som inte är fördelade på verksamheterna i beräkningarna ovan. Det är inte självklart vilka kostnader och i vilken mån dessa förhåller sig till befolkningen eller till olika åldersgrupper. Här beräknas ett alternativ som baseras på antagandet om att kostnaderna växer med befolkningen.

Tabell 14 Kostnad för Övrigt 2010 och 2030. Källa: Årsredovisning 2010 och egna beräkningar

	Netto kostnad kr/ invånare	Kostnad 2010	Kostnad 2030
Övrigt	2 011	196 Mkr	280 Mkr

Uppgifterna om nettokostnader per invånare kommer från Årsredovisning och egna beräkningar.

4 Intäkter

Kommunalskatten i Huddinge var 19,95 år 2010. Den totala skatteintäkten uppgick till 3 451 miljoner kronor, vilket innebär en skatteintäkt på 35 415 per invånare. Under antagande om att Huddinge har samma skatteunderlag och kommunalskatt år 2030 är den beräknade skatteinkomsten 4 927 miljoner kronor.

Förutom skatteintäkterna får kommunen intäkter genom det kommunala utjämningsystemet. I systemet finns olika delar:

- inkomstutjämning
- kostnadsutjämning
- strukturbidrag
- införandebidrag
- regleringsavgift/bidrag

Inkomstutjämning

Utgångspunkten för inkomstutjämningen är att alla kommuner garanteras en beskattningsbar inkomst per innevånare motsvarande genomsnittet i landet. År 2010 garanterades kommunerna 1,15 gånger riksgenomsnittet som var 174 560 kronor enligt den prognos som gjordes i början av 2010.

Inkomstutjämningen beräknas genom att ta skillnaden mellan den egna kommunens skattekraft och den genomsnittliga skattekraften i landet (kallas också garanterad skattekraft). Eftersom Huddinge har en lägre skattekraft än den garanterade erhåller Huddinge inkomstutjämning. För 2010 var den prognostiserade skattekraften 177 519 kronor per invånare, vilket skulle ha berättigat till 409 miljoner kronor. Skattekraften blev högre och enligt årsredovisningen fick Huddinge 401 miljoner kronor i inkomstutjämning. Under förutsättning att inkomstutjämningsystemet

gäller även 2030, beräknas Huddinge vara berättigad till 4 691 kronor per invånare i inkomstutjämnning, vilket ger cirka 653 miljoner kronor.

Kostnadsutjämnning

Kostnadsutjämnningen utjämnar sådana kostnader som kommunen inte kan påverka. Huddinge kommun fick cirka 2 000 kronor per invånare i kostnadsutjämningsbidrag för år 2010, sammanlagt cirka 192 miljoner kronor. Det är framförallt barnomsorg och grundskola som genererar bidrag och det förklaras av att Huddinge har förhållandevis fler invånare i den ålderskategorin. Inom till exempel äldreomsorgen är förhållandet det motsatta. Kommuner med en stor andel äldre erhåller kostnadsutjämnning för äldreomsorg. År 2030 bedöms kostnadsutjämnningen per invånare att minska främst på grund av att Huddinge bibehåller en ung befolkning. Det beräknade bidraget uppgår till 806 kronor år 2030. Det ger cirka 112 miljoner i kostnadsutjämnning.

Övriga statsbidrag, utjämnning och finansnetto

Statsbidragen från utjämnningssystemet har inte varit desamma varje år. Huddinge fick till exempel ett tillfälligt konjunkturbidrag år 2010. Bland övrig utjämnning ingår också kostnad för utjämningsavgift för LSS, intäkt av fastighetsavgift och finansiellt netto. Dessa poster har inte kunnat kopplas till åldersstrukturen utan har beräknats som en övrigpost genom att göra en prognos för 2030. Mot bakgrund av att det finns ett förslag till ett nytt kommunalt utjämnningssystem finns naturligtvis stora osäkerheter på grund av detta. Det har till exempel bedömts att Huddinges ersättning från det nya systemet minskar med 65 miljoner kronor. Kostnadsposten Övriga statsbidrag anges därför med ett intervall på 65 miljoner.

5 Sammanställning

Tabellen nedan sammanställer kostnader och intäkter under 2010 och de bedömda framtida kostnaderna och intäkterna år 2030. Här inkluderas även exploaterings-verksamheten utifrån utfallet 2010. Skillnadskolumnen längst till höger visar den beräknade effekten på den kommunala ekonomin.

Tabell 15 Sammanställning av kostnader och utgifter 2010 och bedömning 2030, miljoner kronor i 2010 års priser

Kostnader	2010	2030	Skillnad
Politisk verksamhet	40	48	8
Pedagogisk verksamhet	2152	3061	909
Omsorg	1199	1774	575
Kultur och fritid	159	227	68
Infrastruktur och skydd	309	512	203
Övrigt (administration, mm)	196	280	84
Summa kostnader	4055	5912	1847
Intäkter			
Skatteintäkter	3451	4928	1477
Inkomstutjämnning	401	653	252
Kostnadsutjämnning	192	112	-80
Övriga statsbidrag, utjämnning, finans-netto	254	430-495	176-241
Summa intäkter	4298	6123-6188	1825-1890

Kostnadsökningen av översiktsplanen uppgår beräkningsmässigt till cirka 1 850 miljoner kronor. Skatteintäkterna har beräknats öka med cirka 1 500 miljoner och under förutsättning att det kommunala utjämnningssystemet fungerar som under 2010 får Huddinge ytterligare intäkter som gör att kommunens sammanlagda intäkter bedöms täcka de ökade utgifterna. Totalt sett blir marginalen mellan kostnader och intäkter mindre, men fortfarande bedöms intäkterna kunna täcka kostnaderna. Det nya systemet bedöms reducera övriga statsbidrag med cirka 65 miljoner och då hamnar intäktsökningen något under den beräknade kostnadsökningen.

Utifrån de antaganden som gjorts, antyder kalkylerna således att Huddinges ekonomi inte skulle belastas negativt av en betydligt större befolkning än idag. De redovisade siffrorna är dock behäftade med stora osäkerheter. Det gäller både kostnaderna och de framtida intäkterna. Marginalen mellan de beräknade intäkterna och kostnaderna är liten, vilket innebär att om kostnaderna ökar med mer än beräknat, eller om intäkterna blir lägre än prognostiserat kan resultatet bli negativt.

WSP är ett globalt företag som erbjuder kvalificerade konsulttjänster för samhälle och miljö. Med drygt 250 kontor världen över och mer än 9 500 medarbetare är WSP ett av de största konsultföretagen i Europa och bland de tio största i världen. Verksamheten bedrivs huvudsakligen i Storbritannien och Sverige, men också i övriga Europa, USA, Afrika och Asien.

I Sverige är WSP ett rikstäckande konsultföretag med ca 1900 medarbetare. Verksamheten bedrivs inom följande affärsområden: WSP Analys & Strategi, WSP Byggprojektering, WSP Environmental, WSP International, WSP Management, WSP Samhällsbyggnad och WSP Systems.